

taget en Adresse til Kongen, der gik i samme Retning som den Forespørgsel, jeg skal tilslæbe mig at stille i Dag. Det er kun Formen, der er forskjellig. Den blev indbragt af Stortingsmand Ullmann, men da den blev vedtaget den 5te Marts med 89 Stemmer mod 24, var det Stortingsmænd af alle Partier, der stemte derfor. Senere har en spansk Senator, en Grande, Don Arturo de Marcoartu, den 10de Marts indbragt et Lovforslag, som ogsaa indeholdt næsten det samme som denne Forespørgsel, og den sælles Rilde er ogsaa en Beslutning, som blev vedtagen paa den interparlamentariske Konference i Fjor i Paris. Dette Lovforslag blev med Billigelse af den spanske Statsminister, Marquis de la Vega, vedtaget den 14de Juni. Det var egentlig dette Lovforslag, som gav mig Tanken til at foreslaa denne Forespørgsel, og jeg glædede mig over, at jeg straks meget hurtigt vandt saa stor Tilslutning, at den blev stillet af 22 Medlemmer af dette Ting. Det var imidlertid først mod Samlingens Slutning i de sidste Dage af Marts, og Tiden tillod derfor ikke at faa den frem. Det er ganske den samme Forespørgsel, som jeg nu stiller ligeledes i Forening med andre 21 Medlemmer. Senere har Italiens Rigsdag haft det samme Spørgsmaal fremme, og medens det i Norge var i Form af en Adresse til Kongen og i Spanien i Form af en Lov, var det i Italien i Form af en Beslutning. Forslaget stilledes i Italiens Førstestammer af Vicepræsidenten, Marquis Alfieri di Sostegno, i andet Kammer af den Deputerede Mazzalem. Det er jo Folk af meget forskjellig politisk Anskuelse, og ser man i det hele taget paa Forslagsstillerne, finder man, at denne Sag paa ingen Maade er en Partisag, i alt Fald ikke i Udlandet, og jeg haaber derfor ogsaa, at Sagen, naar den bringes frem her, skal finde Tilslutning fra alle Partiers Side. Medens jeg berører Forslaget i Italien, maa jeg tillige gøre opmærksom paa det velvillige Svar, som blev givet Forslagsstillerne af den italienske Førsteminister Crispi.

Men større Resultater end dem, som man har fra de Lande, jeg har nævnt, har man fra den anden Side af Atlanterhavet. Der har der jo sidste Vinter været samlet en Kongres, hvortil alle Amerikas Stater havde sendt Repræsentanter. Det var den saakaldte panamerikanske Konference. Da den efter et længere Arbejde sluttede omtrent midt i April Maaned, havde den blandt andet udarbejdet et Forslag til en Traktat, som er bestemt til at omfatte alle Amerikas Stater. Derfor den opnaar Tilslutning af

alle disse Lande — og saavidt jeg veed, er der kun et eneste Land, der endnu ikke har givet sin Tilslutning — vil hele Amerika fra 1ste Maj næste Aar danne et eneste Voldgiftsforbund. Denne Traktat er heldigvis ogsaa oversat i det lille Skrift, jeg nævnte: „Lov — ikke Krig“. Dette lille Skrift kom — kan jeg gerne sige — i et Øjeblik som ved et Tilfælde, der saa ud som en Tanke, og har sparet mig overordentlig meget Arbejde ved Forberedelsen til denne Forespørgsel. Jeg kan henvise til den Oversættelse, som findes i det nævnte Skrift, Traktaten er meget lang, den er paa ikke mindre end 19 Artikler. Jeg skal kun oplæse ganske faa Linier af Artiklerne 2, 3 og 4, som indeholde det væsentligste. Det er nemlig, at Voldgift skal gælde ufravigelig — obligatorisk — i alle Tvister angaaende diplomatisk og konsular Rettigheder, Grænseomraader, Stadeserklæringer, Søfartsret; ligeledes angaaende Gyldighed, Indgaaelse og Bekræftelse af Traktater, og „Sige ufravigelig skal Voldgift gælde i alle andre Tilfælde“, kun med Undtagelse af dem, som efter enhver af de i Tvisten udviklede Nationers Opsætning kan sætte deres Selvstændighed i Fare“. Jeg nævnte ikke og kunde ikke nævne denne Traktat, da jeg stillede min Forespørgsel i Marts, eftersom den er nyere, men det glæder mig, at jeg i Forespørgselen netop har faaet det sidste Punkt med, thi det maa indrømmes, at Voldgift ikke kan bruges i alle mulige Tilfælde, men at der gives Undtagelser, hvor Mægling maa træde i Stedet for Voldgift. Der blev Dagen efter, at denne Traktat blev vedtaget, den 18de April i Washington vedtaget et yderligere Tillæg, hvori den panamerikanske Konference udtalte det Ønske, at Tvister imellem de amerikanske Stater og de europæiske maatte blive bilagte paa samme fredelige Maade, og det tilraades, at enhver af de der repræsenterede Nationers Regeringer vilde behage at meddele dette Ønske til alle venstabelige Magter. Jeg kan derfor ikke tro, at der er nogen Diplomat i den civiliserede Verden, der kan være ubekendt dermed. Jeg har ellers undret mig over, at der, navnlig ogsaa i Pressen, har været en meget høj Grad af Uvidenhed om denne amerikanske Traktat. Inden denne Traktat blev sluttet, havde jeg haabet, at de tre nordiske Riger skulde have den Ære at gaa i Spidsen med en Afslutning af en saadan vedvarende Voldgiftstraktat. Nu staar det til de Herrer, om de ville gaa i Spidsen her i Europa i den Henseende. Det er jo netop et Tilfælde, hvor de smaa Stater kunne gaa i Spidsen. Den Indbending høre vi saa ofte, naar vi gøre et eller andet, i udenrigspolitisk Hen-